

a Beschermd en begeleid wonen: maatschappelijke ggz en werken in de wijk

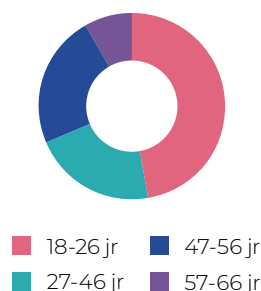

1. Om wie gaat het?

b Nederland:
Totaal: tussen 141.299 en 166.233 mensen
Ambulante begeleiding: 77%
Beschermd wonen: 23%

c Leden Valente:
Totaal: 122.922 mensen
Ambulante begeleiding: 79%
Beschermd wonen: 21%

d Leeftijd beschermd wonen

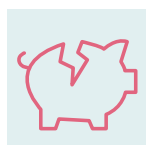
e Beschermd wonen

Ambulante begeleiding

f Mensen komen met hulpvragen bij ons i.v.m.:

Armoede en schulden

GGZ-problematiek

Verslaving

Licht verstandelijke beperking

Fysieke gezondheidsproblemen

Eenzaamheid

Maatschappelijke ontwrichting en uitsluiting

[Justitiële achtergrond](#)

h Een gezicht bij beschermd wonen & begeleiding? [Lees het verhaal van Henk.](#)

i 2. Wat bieden onze leden aan ondersteuning en begeleiding?

- preventie & vroegsignalering
- begeleiding aan huis
- beschermd wonen
- specialistische begeleiding (o.a. autisme, verslaving)
- begeleiding bij (vrijwilligers)werk, een opleiding of dagbesteding
- herstelacademies, inloop en ontmoetingsplekken en respijthuizen
- samenwerking in de wijk; netwerkaanpak

j 3. Wat hebben cliënten aan deze begeleiding? Wat levert het de maatschappij op?

Cliënt

- minder vereenzaming en stigmatisering, prettige relatie met buurt
- afname van medicatiegebruik en minder verslaving
- minder terugval/opname in kliniek
- snellere doorstroom naar zelfstandig wonen

Maatschappij

- minder zorgkosten door preventie
- vermindering van dakloosheid
- vermindering van klinische opnames
- toegenomen woongenot voor de omgeving

k 4. Welke kwaliteitsnormen hanteren de leden van Valente?

HKZ-keurmerk, ISO 9001, waarderende kwaliteitstoetsing (appreciative inquiry).

Er wordt zoveel als mogelijk methodisch, met erkende interventies en generieke modules gewerkt.

Op de sector wordt toezicht gehouden via het Wmo - Toezichtskaderen het Wlz -Toetsingskader door respectievelijk de gemeenten en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

5. Wat is er nodig? Wat zijn de randvoorwaarden?

- dezelfde rechten en gelijke kansen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid
- van zorg voor het individu naar zorgen voor de samenleving
- van leefstijl naar leefomgeving
- voldoende beschikbare en betaalbare wooneenheden voor aandachtsgroepen
- Wmo voorliggend aan Wlz
- goede regionale sociale infrastructuur (respijthuizen, zelfregieacademies e.d.)

- a** Beschermd en begeleid wonen is ondergebracht in diverse financieringsstromen, waaronder de Wmo, Wlz en Wfz. In deze infographic geven we bij 'om wie gaat het' het totaal aantal cliënten in beschermd wonen en begeleiding weer. De overige delen van de infographic richten zich op beschermd wonen en begeleiding die gefinancierd wordt vanuit de Wmo en de Wlz, tenzij anders vermeld. Voor forensisch beschermd wonen en begeleiding, valente.nl/wp-content/uploads/2023/08/Infographic-FZ-print-def.pdf.

De sector beschermd wonen en begeleiding staat voor een inclusieve samenleving en voor gelijke rechten en kansen voor iedereen. Beschermd wonen en begeleiding bevindt zich tussen het domein van de ggz en de maatschappij in. Er wordt gewerkt aan preventie, verbetering van de maatschappelijke positie en aan herstel middels langdurige begeleiding waar nodig, met flexibele intensiteit. Dit doen we vanuit een *netwerkaanpak* en de visie van positieve gezondheid: youtube.com/watch?v=vEjGN6QTSpk.

Het liefst bij iemand thuis, als dat niet kan in een beschermde woonvorm. Er zijn tal van *tussenvarianten*. Beschermd wonen organisaties noemen zichzelf vaak niet zo. Zij voelen zich meer thuis onder de noemer 'maatschappelijke GGZ'. Zij zijn actief in de wijken, werken veel ambulante en zetten in op herstel van gezondheid en kwaliteit van leven. Meer weten over de belangrijkste pijlers van beschermd wonen en begeleiding? Lees de artikelenreeks over het werkveld: valente.nl/?s=werkveld+BW%26B&_search=werkveld+BW%26B

- b** De cijfers zijn gebaseerd op het artikel 'Doelgroep beschermd & begeleid wonen in beeld: Aantal cliënten in Nederland en hun type zorggebruik' van Diana Roeg en Myrthe Bredenoort. Dit artikel is ingediend ter publicatie en mag nog niet verspreid worden. In dit artikel zijn de beschikbare monitors met elkaar vergeleken om beeld te krijgen van het aantal mensen dat gebruik maakt van beschermd en begeleid wonen. Het betreft de volgende monitors: Landelijke Monitor Ambulantisering (LMA), Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD) en de Basisset van Valente.

Het aantal cliënten in beschermd en begeleid wonen in Nederland is hoger dan de hier weergegeven cijfers, omdat gegevens over mensen die behoefte hebben aan BW&B en op wachtlijsten staan ontbreken. Hetzelfde geldt voor de aantallen BW&B-cliënten bij niet-branche leden. Bekend is dat uitstroom uit de BW bemoeilijkt wordt door de woningmarkt en daarmee instroom stagneert wat de aanwezigheid van een wachtlijst suggereert.

- c** De cijfers zijn uit 2022 en gebaseerd op de Basisset van Valente. Voor een verdeling van beschermd wonen en ambulante begeleiding over de financieringsstromen (Wmo, Wlz en Wfz) en trends, klik hier: opvang.sharepoint.com/:b:g/EYOa5hc63bBAokigXVI-MVcBAOnZnRn8fvO6HLpzEa0ADQ?e=y9i6lX.

- d** De cijfers zijn uit 2022 en verzameld door CBS die als bron de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD) gebruikt. Het betreft alleen beschermd wonen (Wmo). Cijfers over begeleid wonen (Wmo) of beschermd en begeleid wonen (Wlz) zijn niet bekend. Opvallend is dat bijna de helft van de groep tussen de 18 en 26 jaar is. Kijk je naar de groep van 18-36 jaar dan gaat het om bijna 70%.

cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/27/clienten-beschermd-wonen-2022?utm_source=Nieuwsbrief+Valente&utm_campaign=7f11de2f87-ledennieuwsbrief+18+juli+2023&utm_medium=email&utm_term=0_99acb122ca-7f11de2f87-294126109

- e De cijfers zijn uit 2022 en gebaseerd op de Basisset van Valente. Opvallend is dat er twee keer zoveel mannen als vrouwen beschermd wonen. Dit komt overeen met de cijfers die CBS verzamelt uit de Gemeentelijk Monitor Sociaal Domein over de Wmo. Daar is de groep mannen ook bijna twee keer groot, te weten 65% (M) en 35% (V).

cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/27/clienten-beschermd-wonen-2022?utm_source=Nieuwsbrief+Valente&utm_campaign=7f11de2f87-ledennieuwsbrief+18+juli+2023&utm_medium=email&utm_term=0_99acb122ca-7f11de2f87-294126109

- f Een grote misvatting is dat mensen met een psychische kwetsbaarheid, omdat ze waar nodig langdurige ondersteuning ontvangen, niet of nauwelijks meer kunnen herstellen. 'Herstel betekent niet dat je geheel genezen zou moeten zijn van de psychiatrische symptomen om aan de samenleving mee te (mogen) doen. Misschien heb je aanpassingen of hulpmiddelen nodig (de mentale steunkousen of psychische rolstoel) maar het is heel goed mogelijk om gewaardeerde rollen in te nemen met psychische kwetsbaarheden. Bij herstel gaat het er om dat je probeert datgene waardoor je bent overweldigd een plaats te geven, en dat je je leven niet langer door de symptomen laat beheersen (Citaat van Wilma Boevink uit Begrippenkader ervaringsdeskundigheid – HvA: hva.nl/kmr/gedeelde-content/publicaties/publicaties-algemeen/begrippenkader-ervaringsdeskundigheid.html)

Voor een beeld van hoeveel procent van deze mensen stigma ervaart, (on)betaald werk heeft, een verslaving of een licht verstandelijke beperking heeft en nog meer, kijk op onze item op de kennisbank: valente.nl/kennisbank/psychische-kwetsbaarheid-en-aanvullende-problematiek-in-cijfers/

- g Justitiële achtergrond daklozen: valente.nl/wp-content/uploads/2023/08/Infographic-FZ-print-def.pdf.

- h Lees het verhaal van Henk: valente.nl/nieuws/verkiezingsverhaal-zet-meer-inkomsten-tegenover-zingeving/

- i
 - Voorbeeld samenwerking in de wijk; netwerkaanpak: Community building valente.nl/nieuws/werkveld-bwb-de-community-helpt-mensen-hun-toekomst-weer-wat-zonniger-in-te-laten-zien/
 - Voorbeeld van een Herstelacademie: enikrecoverycollege.nl
 - Voorbeelden van interventies bij begeleiding naar werk: valente.nl/wp-content/uploads/2023/07/Handreiking-interventies-participatie-opgemaakt.pdf

- j** Uit diverse peilingen van het clientpanel Psychisch Gezien blijkt dat een aanzienlijk deel van cliënten een wens heeft om sociaal en maatschappelijk actief te zijn (trimbos.nl/aanbod/webwinkel/af1662-maatschappelijke-participatie-van-mensen-met-ernstige-psychische-aandoeningen/).

Dat meedoen belangrijk is voor mensen, blijkt wel uit de bevinding dat verschillende vormen van participatie samenhangen met een hogere ervaren kwaliteit van leven. Er is (internationaal) weinig wetenschappelijk onderzoek naar de BW&B sector. Uit onderzoek dat wel is gedaan en maatschappelijke business cases die zijn uitgevoerd blijkt dat de begeleiding veel oplevert (opvang.sharepoint.com/Archief%20RIBW%20alliantie/Forms/AllItems.aspx?id=%2FArchief%20RIBW%20alliantie%2F6%2E%20%20Positionering%2FMaatschappelijke%20Business%20Case%20%28MBC%29%2FMBC%27s%20september%202016&p=true&ga=1).

- k** In de maatschappelijke business cases is vanuit de klantsituatie de toegevoegde waarde inzichtelijk gemaakt van de netwerksamenwerking met andere partijen, zoals de behandel ggz en de huisartsenzorg.

- GGZ-standaarden, zoals de generieke module EPA, Herstelondersteuning, Destigmatisering en Naasten. ggzstandaarden.nl
- Herstelmethodieken (Steunend Relationeel Handelen (SRH), Individuele Rehabilitatie Benadering (IRB), Krachtwerk), Buurtcirkels, methodische zelfhulp (WRAP, Herstelgroepen) en Individuele Plaatsing en Steun (IPS). Een aantal van deze methodieken is opgenomen in databank effectieve interventies Movisie (movisie.nl/databank-effectieve-sociale-interventies) en databank effectieve interventies en erkenning van het Trimbos instituut (trimbos.nl/kennis/ggz-erkende-interventies/).
- Benaderingen zoals Positieve Gezondheid en Open Dialogue.
- Kwaliteitsstandaard Professionals in herstelondersteunende zorg.
- Kwaliteitseisen Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang (vng.nl/files/vng/publicaties/2016/20160616-kwaliteitseisen-beschermd-wonen-en-maatschappelijke-opvang.pdf)